

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

vil påvirke deres placering for voldgiftsretten, når sagen endeligt skal pådømmes af den. Dette vil på forhånd stærkt svække mulighederne for en reel forhandling med et forlig for øje.

At det, jeg her har sagt, ikke blot er teori, vil fremgå af, at der under besættelsen, såvidt jeg ved — bortset fra et enkelt tilfælde — ikke blev løst en eneste overenskomstsituation ved forhandling. De blev alle ført frem til denne ulykkelige periodes tvungne voldgift: Arbejds- og Forligsnævnet. Jeg finder ikke, at denne erfaring taler synderligt til gunst for forslaget. Hvis de ærede forslagsstillere ville hævde — hvad jeg ikke tror de vil — at de ikke lægger vægt på de frivilligt indgåede forlig mellem selvstændige parter på arbejdsmarkedet, men foretrækker voldgiftsafgørelsen for at have lønudviklingen under kontrol på særligt samfundsvigtige områder, foreligger der et helt nyt synspunkt, og man må vel så blot spørge, hvor andre samfundsklassers indkomster bliver kontrolleret på tilsvarende måde. Dette spørgsmål vil man måske søge at besvare i det udvalg om den økonomiske politiks koordination, som der nu er fremsat et lovforslag om at nedsætte; men man måtte i så fald vente på svaret fra dette eventuelle udvalg.

Jeg har med disse bemærkninger gjort en række principielle betænkeligheder gældende og kan under henvisning hertil ikke anbefale lovforslaget; men jeg erkender spørgsmålets vigtighed og vil naturligvis være villig til, i det omfang det måtte ønskes, at medvirke under den videre forhandling om problemet. Enkeltheder i forslaget er jeg ikke kommet ind på, idet jeg formoder, at man ved denne første behandling skal holde sig til forslagets hovedlinier.

Ordføreren for forslagsstillerne (Bertel Dahlgaard): Jeg takker den højtærede minister for de saglige bemærkninger, han gjorde vedrørende det foreliggende lovforslag. Jeg skal knytte nogle bemærkninger til den højtærede ministers udtalelser.

Den højtærede minister sagde, at man ikke kan sige, at indgreb altid skal finde sted overfor en arbejdskonflikt, det være sig strejke eller lockout, og derom er jeg enig med ministeren. Jeg vil gerne knytte en-

kelte bemærkninger til dette punkt såvel som til de udtalelser, jeg fremsatte ved lovforslagets fremsættelse.

Jeg vil, endda meget stærkt, understrege, at dette forslag om voldgift i arbejdsstridigheder, der truer omfattende samfundsinteresser, ikke er udtryk for, at det radikale venstre ser det som noget ønskeligt, at arbejdsvilkårene her i landet afgøres af en voldgiftsinstitution, ja, vi mener ikke engang, at enhver lockout eller strejke, der udbryder, straks skal gå til voldgifts-afgørelse. Tværtimod mener vi, at det er af den største værdi, at arbejdsvilkårene aftales på frivilligt grundlag mellem arbejdsmarkedets to parter, vel at mærke når organisationerne forstår deres ansvar, tager landets økonomiske situation i betragtning og samarbejder med de andre faktorer, der har ansvaret for landets økonomiske politik. Spørgsmålet om voldgift kommer først frem den dag, organisationerne ikke kan komme til enighed, den dag, de ikke formår at løse den opgave, frie organisationsforhold har lagt på dem, og en storkonflikt udbryder, det være sig lockout eller strejke, som truer med at ramme samfundet i dets livsnerve, lamme Danmarks mægtige eksport og udenrigshandel, standse den produktion, der er grundlaget for landets velstand, eller sætte andre for et demokratisk samfund livsvigtige funktioner ud af virksomhed og bringe snese af tusinder hjem til forarmelse efter månedlang arbejdsledighed. Da er det, det radikale venstre siger: her går en grænse for organisationernes magtudfoldelse, som ikke kan overskrides, og som organisationerne på forhånd må vide ikke kan overskrides.

Her kommer ind i billet den bemærkning, den højtærede minister fremsatte nu: at vedtagelsen af et forslag som dette vil svække mulighederne for at komme til enighed gennem overenskomstforhandlingerne. Det kan efter min mening ikke være rigtigt. Efter at i 26 år enhver storkonflikt, hvor man ikke har kunnet komme til enighed, er standset gennem lovgivningen, ved parterne virkelig i forvejen, at den dag, noget sådant indtræder, vil under alle omstændigheder samfundsmagten sætte ind. Hertil kommer iøvrigt, hvad vist den højtærede minister og jeg er enige om, at man ikke på forhånd kan sige, i hvilke tilfælde vold-